

**BERETNING VEDRØRENDE ARKÆOLOGISKE UNDERSØGELSER I VIGERSLEV PARKEN,
MATR. NR. 1849, VIGERSLEV KVARTER.**

SAGSNUMMER KBM 1204

INDLEDNING.

Københavns Bymuseum foretog pga. planlagt anlægsarbejde arkæologiske undersøgelser i perioden d. 16.-25.5. 1994 i Vigerslev parken, i den vestlige del af området mellem Folehaven og Vigerslev allè, mod nordvest afgrænset af Vigerslev allè og mod sydvest afgrænset af cykelstien.

UNDERSØGELSENS FORHISTORIE

Københavns Bymuseum blev d. 12.4.94 kontaktet af entreprenørfirmaet Rambøll Hannemann & Højlund A/S, der orienterede om forestående anlæggelse af en underjordisk fjernvarmevekslerstation på området.

Der er i området - særlig langs Harrestrup å - gjort en del løsfund fra stenalderen og der er i åen udfor anlægsområdet tillige fundet en bidselstang fra ældre jernalder. På denne baggrund blev det besluttet at foretage en prøvegravning for at afdække eventuelle spor af bebyggelse eller anden aktivitet fra forhistorisk tid, der krævede større undersøgelser.

Undersøgelsen blev i henhold til Museumslovens paragraf 26 om arkæologiske undersøgelser i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder foretaget af offentlige myndigheder bekostet af Centralkommunernes Transmissionselskab I/S.

TOPOGRAFI

Den nordligste del af feltet var den højst beliggende. Terrænet var jævnt faldende mod sydøst og sydvest, ned mod cykelstien, hvor Harrestrup å tidligere har løbet.

I den sydlige og sydvestlige del af udgravningsfeltet forekom tørvedannelse, hvis tykkelse øgedes i sydvestlig retning, ned mod cykelstien.

MÅLESYSTEM

Der blev udlagt et målesystem i forhold til udgravningsfeltet med 500/500 i 0-punktet. X-aksen stiger mod nord og y-aksen mod øst.

Fixpunkt blev indmålt i forhold til nivellements punkt nr. 1569, kote 4,236 refererende til Københavns nulpunkt.

UNDERSØGELSEN - METODIK OG FORLØB

Undersøgelsen fandt sted i perioden 16.-25.5 1994.

I udgravningen deltog Rikke Simonsen, daglig leder og Sune Christensen.

Der blev trukket 6 søgegrøfter med 5 - 11 meters afstand imellem og på mellem 21 og 74 meter i længden. Søgegrøfterne blev trukket nord - syd, dog med mindre afvigelser på op til 10 grader mod vest.

SØGEGRØFT I, II OG III

I henholdsvis søgegrøft I og i den nordlige del af søgegrøft II fremkom to gruber og der blev åbnet et felt, felt A, imellem.

I den sydlige ende af søgegrøft II dukkede et lille område med tørvedannelse frem.

Søgegrøft III var kraftigt forstyrret af moderne nedgravninger, og der blev åbnet et felt, felt B, mellem søgegrøft III og søgegrøft II, hvor en grøft løb.

Der forekom tørvedannelse i den sydlige ende af søgegrøft III.

SØGEGRØFT IV, V OG VI

I søgegrøft IV, V og VI forekom tørvedannelse i hele grøftens profil, på nær i den nordlige ende af grøft V. Tørvedannelsen havde en tykkelse på ca. 10 cm i grøft IV og V og på ca. 20 cm i grøft VI. Under tørvelaget i grøft VI lå et brunt lag af nedbrudt organisk materiale med en fed, fedtet konsistens og med træ bevaret. Dette lag forekom også i mindre omfang i grøft IV.

FELT A

Anlæggene i felt A udgjordes af 4 gruber, 12 stolpehuller, hvoraf 8 kunne henføres til en huskonstruktion, samt en nedgravning i udkanten af feltet, der ikke med sikkerhed kunne bestemmes til en grube eller en grøft.

HUS 1: Huset var orienteret nordvest - sydøst med en afvigelse på 5 grader mod nord.

Huset bestod af 4 sæt tagbærende stolper (A 1-8).

Afstanden fra det sydøstligste til det nordvestligste stolpesæt var 12,3 m. Afstanden mellem de yderste sæt var 4,5 m og mellem de midterste sæt var den 3,5 m. Mellem stolperne i de enkelte sæt var afstanden 2,5 - 2,75 m, undtagen det sydøstligste sæt, hvor den var 2,3 m - det sydlige stolpehul, A7, lå trukket lidt ind mod husets midte.

Dybden på stolpehullerne var mellem 20 og 33 cm, et stolpehul var dog 6 cm og et 42 cm dybt.

FELT B

På felt B iagttoges en grøft, der mod vest blev skåret af moderne forstyrrelser og mod øst af udgravningsgrænsen. Der blev ved snitning ikke gjort nogle fund, og det er derfor ikke muligt at datere den.

I området syd for grøften lå spredte hesteknogler i undergrunden; der kunne ikke iagttages nogen nedgravning. Der var en mindre farveforskel i undergrundsleren på henholdsvis den nordlige og den sydlige side af grøften. Mod syd var leren mere gråbrun mod gulbrun nord for grøften. Knoglerne antyder, at stedet har været brugt til udsmid, omend ikke gennem længere tid. Grøften kan måske have haft en funktion i den forbindelse, men kan lige såvel være fra nyere tid.

Fundmaterialet består af keramik, lidt brændt ler og en jernkniv. Hesteknoglerne fra felt B er ikke hjemtaget.

Materialet stammer udelukkende fra gruberne på felt A, på nær 3 sideskår fra 2 tagbærende stolpehuller, A4 og A7, samt lidt brændt ler og et stykke ildskørnet flint fra A9.

Den daterbare keramik er fra ældre romersk jernalder.

KONKLUSION

Udgravningen i Vigerslevparken har frembragt Københavns kommunes første fund af et jernalderhus. Huset lå i det nordligste og højest beliggende område på pladsen. Syd og sydøst herfor – ned mod cykelstien, hvor Harrestrup å før har løbet – har tidligere været vådområde. Der er derfor ingen bebyggelse at finde. Det er ikke muligt at afgøre om huset har været en enkeltgård eller del af en landsby. Andre eventuelle huse vil ligge nord, nordvest eller øst for anlægsområdet.

Der er ikke fundet spor af stenalderaktivitet på pladsen på trods af de mange løsfund fra området. På denne baggrund må det konkluderes, at der i nærheden har været mere attraktive steder at bo for stenalderens befolkning.

Jernalderhuset er dateret til ældre romersk jernalder (år 0 – 200 e.kr.) på baggrund af keramik fundet i gruberne. Denne datering svarer i øvrigt til dateringen af en bidselstang fundet i Harrestrup å lige ud for pladsen.

København, d.17.7.94

Rikke Simonsen

ANLÆGSREGISTRANT

A1: Stolpehul, tagbærende. Fyld: lyst brungråt leret sand m. enkelte nister af undergrund. Dybde: 20 cm, diameter: 30 cm.

A2: Stolpehul, tagbærende. Fyld: lyst brungråt leret sand. Dybde: 6cm, diameter: 28 cm.

A3: stolpehul, tagbærende. Fyld: lyst brungråt leret sand. Dybde: 29 cm, diameter: 39 cm.

A4: Stolpehul, tagbærende. Fyld: lyst brungråt leret sand let spættet m. undergrund. Dybde: 26 cm, diameter: 30 cm.

A5: Stolpehul, tagbærende. Fyld: lyst brungråt leret sand let spættet m. undergrund. Dybde: 29 cm, diameter: 35 cm.

A6: Stolpehul, tagbærende. Fyld: brungråt -i bunden lyst brungråt - leret sand. Dybde: 29 cm, diameter: 35 cm.

A7: stolpehul, tagbærende. Fyld: lyst brungråt leret sand m. enkelte nister af undergrund. Dybde: 33 cm, diameter: 55 cm.

A8: Stolpehul, tagbærende. Fyld: lyst brungråt leret sand, i bunden: brungråt leret sand spættet m. undergrund. Dybde: 42 cm, diameter: 30 cm.

A9: Stolpehul. Fyld: lyst gråbrunt ler spættet m. trækulsnister. Dybde: 14 cm, diameter: 40 cm.

A10: Ikke tegnet.

A11: Udgår.

A12: Stolpehul. Fyld: lyst brungråt leret sand kraftigt opblandet m. undergrund. Dybde: 15 cm, diameter: 25 cm.

A13: Udgår.

A14: Udgår.

A15: Grube. Fyld: lyst brungråt let sandet ler. Dybde: 11 cm, diameter: 160 cm.

A16: Grube. Fyld: lyst gråbrunt ler spættet m. trækulsnister og enkelte nister af undergrund. Dybde: 14 cm, diameter: 140 cm.

A17: Grube. Fyld: lag 1: lyst brunt ler opblandet m. humus; lag 2: lyst gråbrunt ler spættet m. trækulsnister; lag 3: lyst brunt sandet ler. Dybde: 67 cm, diameter: 270 cm.

A18: Grube. Fyld: Lag 1: brungråt sandet ler spættet m. trækulsnister; lag 2: lyst brungråt sandet ler. Dybde: 52 cm, diameter: 175 cm.

A19: Grube eller grøft. Fyld: gråbrunt ler. Dybde: 46 cm, diameter: 70 cm. Ikke afgrænset, skåret af udgravningsgrænsen.

A20: Stolpehul. Fyld: lyst brungråt ler spættet m. trækulsnister og enkelte nister af undergrund. Dybde: 17 cm, diameter: 20 cm.

FOTOREGISTRANT

DIAS

10. Arbejdsbillede.

11. Arbejdsbillede.

12. Udgår.

13. Grøft og omr. m. hesteknogler; set fra syd.

14. Grøft og omr. m. hesteknogler; set fra syd.
15. Omr. m. hesteknogler; set fra syd.
16. Grøft og omr. m. hesteknogler; set fra øst.
17. Arbejdsbillede.
18. A1; set fra NV.
19. A2; set fra NV.
20. A3; set fra NV.
21. A4; set fra NV.
22. A5; set fra NV.
23. A6; set fra NV.
24. A7; set fra NV.
25. A8; set fra NV.
26. A12; set fra NV.
27. Hus; set fra SØ.
28. Hus; set fra SØ.
29. Hus; set fra SØ.
30. Hus; set fra SØ.
31. Hus; set fra SØ.

32. Felt A; set fra vest.
33. Hus; set fra NV.
34. Hus; set fra NV.
35. Hus; set fra NV.
36. Hus; set fra NV.
37. Felt A; set fra vest.

TEGNINGSREGISTRANT

- T.NR. 1 : Oversigtsplan. 1:100
- T.NR. 2 : Oversigtsplan. 1:100
- T.NR. 3 : Oversigtsplan. 1:100
- T.NR. 4 : Oversigtsplan. 1:100
- T.NR. 5 : Oversigtsplan. 1:100
- T.NR. 6 : Profilplan. 1:10
- T.NR. 7 : Profilplan. 1:10
- T.NR. 8 : Profilplan. 1:10